

Nazwa przedmiotu: Instrument główny - fortepian			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki		Ważne od roku akademickiego: 2025/2026	
Kierunek: Instrumentalistyka		Specjalność: pedagogika instrumentalna - gra na fortepianie	
Forma studiów: stacjonarne drugiego stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: rok I-III / sem. I-VI	Wymiar godzin: 120
Koordynator przedmiotu	Kierownik Katedry Pedagogiki Instrumentalnej		
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Ludmila Kasjanenko dr hab. Katarzyna Makal - Żmuda, prof. UMFC dr hab. Olga Anikiej dr hab. Mariusz Ciołko		
Cele przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie techniki pianistycznej, wyobraźni i wrażliwości muzycznej oraz pamięci odtwórczej z uwzględnieniem precyzji wykonawczej takich elementów jak: artykulacja, aplikatura, dynamika, agogika, kształtowanie frazy i dramaturgii muzycznej. 2. Pogłębianie znajomości literatury fortepianowej, jej stylów i form muzycznych oraz zagadnień wykonawczych dzieł. 3. Doskonalenie umiejętności świadomej, samodzielnej interpretacji utworów, z uwzględnieniem ich stylów i form muzycznych. 4. Przygotowanie do występów solowych wraz z umiejętnością opanowania estradowego. 5. Kształtowanie umiejętności analizy nagrań wykonania mistrzowskich. 6. Doskonalenie umiejętności samodzielnej pracy nad repertuarem, także w aspekcie przyszłej pracy pedagogicznej. 		
Wymagania wstępne	Dyplom ukończenia studiów licencjackich. Zdany wstępny egzamin konkursowy - zgodny z założeniami zdefiniowanymi w kryteriach oceny egzaminów wstępnych tj.: wykonanie recitalu złożonego z programu dobranego według preferencji i zainteresowań kandydata - do 30 minut.		
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	posiada szczegółową znajomość literatury fortepianowej, elementów dzieła muzycznego, wzorców budowy formalnej utworów oraz zna repertuar pianistyczny	K2_W01
	2	zna i rozumie linie rozwojowe w historii muzyki i związane z nim tradycje wykonawcze	K2_W02
	3	posiada gruntowną wiedzę w zakresie współczesnych teorii psychologicznych i pedagogicznych dotyczących wychowania, rozwoju, funkcjonowania społecznego, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów w kolejnych etapach edukacyjnych dających kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na wszystkich poziomach edukacji muzycznej	K2_W07
	4	posiada pogłębioną wiedzę w zakresie etyki zawodowej muzyka i nauczyciela	K2_W08
Umiejętności	5	posiada umiejętność swobodnego kształtowania muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego	K2_U03
	6	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych i psychologicznych	K2_U06
	7	Posiada warsztat techniczny o wysokim stopniu zaawansowania pozwalającym na profesjonalną prezentację muzyczną i świadomie rozwiązuje problemy związane z obroną specjalnością	K2_U07
	8	wykazuje wysoki stopień zaawansowania w aspekcie samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego, rozwija swoje umiejętności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych.	K2_U08
Kompetencje	9	jest kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego	K2_K01

spoteczne		integrowania zdobytej wiedzy w obrębie kierunku oraz w ramach innych działań kulturowych	
	10	jest gotów do podjęcia refleksji na temat działań artystycznych, społecznych, pedagogicznych i naukowych	K2_K07
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
<p>1. Doskonalenie techniki pianistycznej, wrażliwości dźwiękowej, świadomego i samodzielnego rozwiązywania problemów wykonawczych, także w kontekście przyszłej pracy pedagogicznej studenta.</p> <p>2. Opanowanie pianistycznych technik wykonawczych w odniesieniu do realizacji dzieł w różnych stylach oraz tradycji wykonawczych.</p> <p>3. Doskonalenie umiejętności samodzielnej pracy nad dziełem - opracowaniem tekstu muzycznego pod względem zagadnień technicznych i artystyczno -interpretacyjnych, także w odniesieniu do budowy formalnej utworu.</p> <p>4. Przygotowanie do występów publicznych poprzez realizację obowiązkowych praktyk estradowych - audycji i koncertów.</p> <p>5. Opanowanie w jak najszerszym zakresie repertuaru pianistycznego - od baroku do współczesności - zgodnego z zainteresowaniami i preferencjami studenta.</p> <p>Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia oraz są realizowane z uwzględnieniem przyszłej pracy pedagogicznej studenta w szkolnictwie muzycznym I i II stopnia.</p>			120
Metody kształcenia	<p>1. Wykład problemowy</p> <p>2. Praca z tekstem i dyskusja</p> <p>3. Praca indywidualna</p> <p>4. Prezentacja nagrań CD i DVD wraz z dyskusją problemową</p> <p>5. Prezentacja artystyczna studenta - audycje, koncerty</p>		
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Metoda		Numer efektu uczenia
	1. Zaliczenie		1-10
	2. Egzamin		1-10
KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI			
Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1-5	1,2,3,4,5	1,2
2	1-5	1,2,3,4,5	1,2
3	1-5	1,2,3,4,5	1,2
4	1-5	1,2,3,4,5	1,2
5	1-5	1,2,3,4,5	1,2
6	1-5	1,2,3,4,5	1,2
7	1-5	1-5	1,2
8	1-5	1-5	1,2
9	1-5	1-5	1,2
10	1-5	1-5	1,2
Warunki zaliczenia	<p>1. Zaliczenie (bez oceny) - zakończenie każdego semestru wymaga wpisu zaliczenia do indeksu. Wpisu dokonuje pedagog na podstawie obecności na zajęciach oraz poczynionych postępów studenta - osiągnięcie co najmniej 50% wymaganych efektów kształcenia.</p> <p>2. Egzamin - dotyczy semestrów I - III.</p> <p>3. Egzamin magisterski - rok II , semestr IV(czerwiec) w skład którego wchodzi: recital przed komisją powołaną przez Dziekana oraz publicznością, pisemna praca magisterska, kolokwium, samodzielne przygotowanie utworów solowych z zakresu 2 ostatnich lat szkoły muzycznej II ST oraz pokaz lekcji z uczniem szk. muz II ST., przedstawienie pisemnej pracy. Czas trwania program:40-60 min. Program recitalu musi być zróżnicowany stylistycznie. Program recitalu dyplomowego mogą wypetnić w 50% utwory uprzednio wykonane na studiach lub egzaminach.</p> <p>Skala ocen: A+/celujący 24-25 pkt. A/bardzo dobry 21-23 pkt. B/dobry plus 19-20 pkt. C/dobry 16-18 pkt.</p>		

D/dostateczny plus 13-15 pkt.
E/dostateczny 10-12 pkt.
F/niedostateczny 0-9 pkt.

4. **Wymagania repertuarowe**

Rok I - semestr I (czas programu 30 min.):

Utwory dobrane według preferencji i zainteresowań studenta.

Rok I - semestr II (40 min):

Utwory dobrane według preferencji i zainteresowań studenta.

Rok II - semestr III (30 min):

Utwór na fortepian i orkiestrę oraz utwory dowolnie wybrane.

lub

Koncert fortepianowy (w całości) - student ma prawo przygotować jedną część wykonywanego koncertu w II semestrze I roku.

Rok II - semestr IV - Recital dyplomowy (50 min.)

Utwory dobrane według preferencji i zainteresowań studenta - dyplomant ma prawo włączyć do recitalu utwory zrealizowane w poprzednich semestrach (ok.20 min.)

Prezentacja artystyczna - część egzaminu dyplomowego ok.20-30 min. - utwory samodzielnie przygotowane - repertuar z zakresu dwóch ostatnich lat szkoły muzycznej II stopnia wg. obowiązujących wymagań egzaminacyjnych

Rok	I		II	
Semestr	I	II	III	IV
ECTS	8	8	11	20
Liczba godzin w tyg.	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	egzamin	egzamin	egzamin	zaliczenie

Literatura podstawowa

Przykłady:

Utwory z epoki baroku

J.S.Bach *Das Wohltemperierte klavier, Suity francuskie, Suity angielskie, Partity, Koncert włoski, Fantazja*

G.Handel *Suita d-moll HWV 437, Wariacje, Fantazja*

D.Scarlatti *Sonaty*

D.Cimarosa *Sonaty*

Utwory polifoniczne i opracowania utworów barokowych

C.Franck *Preludium, Fuga i Wariacje op.18*

D.Szostakowicz *Preludia i Fugi*

J.S.Bach - F. Busoni - *Chacone, Preludia chorałowe*

Sonaty

J.Haydn *Sonaty fortepianowe*

L.van Beethoven *Sonaty fortepianowe*

W.A.Mozart *Sonaty Fortepianowe*

F.Schubert *Sonaty fortepianowe*

R.Schumann *Sonaty fortepianowe nr 1,2,3*

J.Brahms *Sonaty fortepianowe nr 1,2,3*

E.Grieg *Sonata fortepianowa e-moll*

A.Skriabin *Sonaty fortepianowe*

S.Prokofiew *Sonaty fortepianowe*

D.Szostakowicz *Sonaty fortepianowe nr1,2*

K.Szymanowski *Sonaty fortepianowe*

Etiudy i utwory wirtuozowskie

F.Chopin *Etiudy op.10 i op.25*

F.Liszt *Etiudy koncertowe, Etiudy wg Paganiniego, 12 Etiud transcendentalnych, Rapsodie węgierskie*

S.Rachmaninow *Etiudy-obrazy op.33 i op.39, Momenty muzyczne op.16 (wybrane)*

A.Skriabin *Etiudy op.8, op.42 (wybrane)*

C.Debussy *Etiudy (wybrane)*

S.Prokofiew *Etiudy (wybrane), Toccata d-moll*

K.Szymanowski *12 Etiud*

M.Moszkowski *Etiudy op.72*

Utwory dowolne i cykle utworów

F.Chopin *Mazurki, Polonezy, Impromptus, Ballady, Scherza, Nokturny, Walce, Barkarola Fis-dur op.60, Fantazja f-moll op.49*

F.Liszt *Lata pielgrzymstwa (wybrane)*

R.Schumann *Utwory fantastyczne op. 12, Fantazja C-dur op. 17, Karnawał op. 9, Karnawał wiedeński op. 26*
 J.Brahms *Intermezza op. 116, 117, 118, 119. Rapsodie op. 79*
 F.Schubert *Utwory fortepianowe*
 E.Grieg *Utwory liryczne op. 12, op. 38, op. 43, op. 47, op. 54, op. 57, op. 62, op. 65, op. 68, op. 71*
 P.Czajkowski *Pory roku*
 S.Rachmaninow *Preludia z op. 3, op. 23, op. 32*
 A.Skriabin *Preludia*
 S.Prokofiew *Sakrazmy op. 17, Wizje ulotne op. 22, Transkrypcja Suity z baletu „Kopciuszek”, „Romeo i Julia”*
 C.Debussy *Suite bergamasque, Pour le piano, Images (zeszyt 1 i 2), Estampes*
 D.Szostakowicz *24 Preludia op. 34, Trzy tańce fantastyczne*
 K.Szymanowski *Dziewięć preludiów na fortepian, Wariacje b-moll, Fantazja, Mazurki, Maski*
 N.Metner *Skazki (wybrane)*
 A.Ladow *Preludia*
 R.Szczedrin *Utwory fantastyczne op. 111*

Koncerty i utwory z towarzyszeniem orkiestry

J.Haydn *Koncerty*
 L.van Beethoven *Koncerty*
 W.A.Mozart *Koncerty*
 F.Chopin *Koncerty i utwory z towarzyszeniem orkiestry*
 R.Schumann *Koncert a-moll op. 54*
 J.Brahms *Koncerty*
 F.Liszt *Koncerty*
 C.Saint-Saens *Koncerty*
 F.Mendelssohn-Bartholdy *Koncerty*
 E.Grieg *Koncert a-moll op. 16*
 A.Skriabin *Koncert fis-moll op. 20*
 S.Rachmaninow *Koncerty*
 S.Prokofiew *Koncerty*
 P.Czajkowski *Koncerty*
 A.Areński *Fantazja na temat I. Riabinina op. 48*
 I.Albeniz *Rapsodia hiszpańska op. 70*
 W.Kilar *Koncerty I, II*

Literatura uzupełniająca

Przykładowe piśmiennictwo:

- 1.H.Neuhaus - Sztuka pianistyczna. Notatki pedagoga. PWM 1970;
- 2.A.Folder - ABC Pianisty. PWM 1996
- 3.N.Harnoncourt - Muzyka mową dźwięków. Fundacja Ruch Muzyczny 1995;
- 4.M.Tomaszewski - Chopin. Człowiek, dzieło, rezonans. PWM 2006;
- 5.B.L.Meyer - Emocja i znaczenie w muzyce
- 5.G.Sandor (tłum. J. Kadłubski) - O grze na fortepianie. Gest, dźwięk, wyraz. PWM 1994;
- 6.K.Makal - Żmuda - Kreatywna koncepcja pianistyki Fryderyka Chopina, Białostockie Studia Muzyczne, wyd. Chopin University Press 2017;
- 6.Zeszyty naukowe UMFC, AM Gdańsk, AM Wrocław i in.

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	120	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	100
Przygotowanie się do zajęć	600	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	210
Praca własna z literaturą	180	Inne	0
Konsultacje	200		
Łączny nakład pracy w godzinach	1410	łączna liczba ECTS	47

Możliwości kariery zawodowej

1. Podjęcie pracy w charakterze nauczyciela gry na fortepianie w szkolnictwie muzycznym I i II stopnia.
2. Możliwość przystąpienia do egzaminów wstępnych na studia doktoranckie.
3. Prowadzenie działalności koncertowej.